

wana przez A. Hoffmanna „Lutnia“ promieniuje na całe północne Pomorze przez objazdy miasteczek i wiosek kaszubskich.

W roku 1909 odbywa się, zwołany przez Hoffmanna, pierwszy zjazd kół śpiewaczych w Wejherowie na Kaszubach, na którym to zjeździe uchwalono stworzyć Związek kół Śpiewaczych na Okręg Gdański, a resztę Pomorza podzielić na okręgi: Tucholski, Grudziądzki. Do grona założycieli i niestrudzonych działaczy na niwie polskiej należy także wymienić ś. p. Abrahama, ś. p. dr Łaszewskiego, późniejszego I wojewodę pomorskiego, p. Wybicką z Gdańska, sędziego Chmieleckiego, ks. dziekana Malachewskiego. dr Kubasza, mec. Brejskiego, ś. p. dr Karasiewicza i wielu innych.

W roku 1912 inż. Alfons Hoffmann rzuca myśl założenia związku śpiewackiego na całe Pomorze.

W dniu 22 sierpnia 1912 r. zwołano zjazd delegatów do Grudziądza, przewodniczył adwokat Stefan Łaszewski. Na zjeździe tym uchwalono założyć związek śpiewacki na całe Prusy zachodnie.

Dnia 12 grudnia 1912 r. powtórny zjazd delegatów wybrał pierwszy zarząd w następującym składzie:

ks. Adolf Mańkowski z Lembarga — patron, L. Makowski z Torunia — prezes, mec. Szychowski — wiceprezes, Władysław Hoffmann z Sierakowie — dyrygent, Fiolka z Torunia — sekretarz, Adolf Bonin — skarbnik, Goździewicz z Torunia — radny, Od tego dnia datuje się normalna i wytężona praca związku.

* * *

Pomorski Związek Śpiewacki obchodzi w tym roku jubileusz 25-cio lecia swego istnienia. Dzień zielonych Świątek będzie dniem uroczystym. Do Torunia zjadą nie tylko członkowie śpiewacy z Pomorza, ale także, goście z całej Polski. Pomorze musi wystąpić godnie. Ambicją kół śpiewackich powinno być należyte przygotowanie się do tego zjazdu, oraz jaknajliczniejszy udział. Pamiętajmy, że rola pieśni nie jest skończona. Jej znaczenie nie jest mniejsze, aniżeli w czasach niewoli.

To też Zarząd Pomorskiego Związku Śpiewackiego liczy na to, że poszczególne ogniwa organizacyjne nie zawiodą, a społeczeństwo pomorskie przyjdzie z pomocą tak zbożnemu dziełu. Bo tu nie tylko chodzi o rocznicę, o święto, ale o wykazanie naszego dorobku kulturalnego, o kulturę pieśni polskiej na Pomorzu.